

49-й випуск регулярного дайджесту про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 03.07-16.07.2023. Ми продовжуватимемо надавати оновлену інформацію двічі на місяць.

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Сельської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з бази [Yale's School of Management](https://yale.edu), дослідженні [Університету Сент-Галлена](https://www.epravda.com.ua), сайтів [epravda.com.ua](https://www.epravda.com.ua), squeezingputin.com, <https://bloody.energy/>, leave-russia.org та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить набагато більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з нашого [Telegram-бота](https://t.me/exit_ru_bot) тощо.

KSE Institute та проєкт [Leave Russia](https://www.leave-russia.org) входять до [коаліції B4Ukraine](https://www.b4ukraine.com) з середини 2022 року.

KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання](https://www.leave-russia.org) з проєктом [leave-russia.org](https://www.leave-russia.org), розробленим командою волонтерів.

Також ми розробили сканер штрих-кодів, який доступний тут: <https://leaverussia.kse.ua/> (лише для мобільних пристроїв!) або в нашому [Telegram-боті](https://t.me/exit_ru_bot). Він дозволяє знайти будь-який бренд або компанію, яка працює в Росії, просто відсканувавши штрих-код.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 16.07.2023

Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – 1 367 (+15 за 2 тижні)

Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – 517 (-2 за 2 тижні)

Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – 1 194 (+3 за 2 тижні)

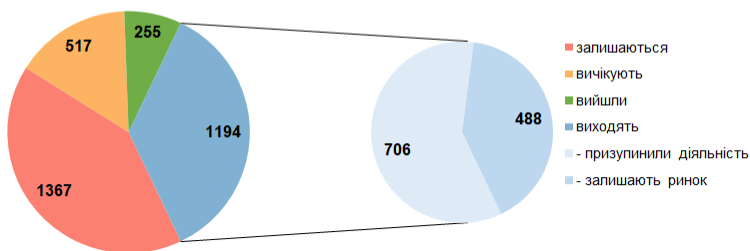
Кількість компаній, які **завершили вихід з РФ** (статус KSE "вийшли") – 255 (+1 за 2 тижні)

Станом на 16 липня ми ідентифікували близько 3 333 компаній, організацій і їх брендів з 92 країн та 58 галузей і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько 40% з них публічні. Для ~1 470 публічних груп компаній ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі та отриману виручку) та знайшли дані за 2021 рік до вторгнення, що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько \$174,5 млрд), локальну виручку (на загальну суму \$305,4 млрд), локальні активи (на загальну суму \$289,3 млрд), а також персонал (близько 1,428 млн осіб) і сплачені податки (близько \$25,2 млрд). 1 711 іноземних компаній вже частково скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії. Також, ми додали інформацію про 255 компаній, які завершили продаж свого бізнесу в Росії на базі зібраної з офіційних реєстрів інформації.

Як видно з таблиць нижче, станом на 16 липня, 255 компаній, які вже повністю вийшли з РФ, в 2021 році мали щонайменше 417,5 тис чол персоналу, \$62,2 млрд річного доходу, \$28,6 млрд капіталу та \$52,4 млрд активів; компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали 290,9 тис чол персоналу, \$55,3 млрд річного доходу, \$23,3 млрд капіталу та \$25,1 млрд активів; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали 99,2 тис чол персоналу, річний дохід у розмірі \$28,6 млрд, \$36,2 млрд капіталу і \$96,8 млрд активів.

KSE Institute

Кількість іноземних груп компаній, що працюють/працювали на території РФ (з загального числа записів в базі)

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній	Галузь	Кількість компаній
США	733	FMCG+споживчі товари	307
Німеччина	388	Фінанси та платежі	228
Великобританія	270	Електроніка	211
Китай	180	Енергетика, нафта і газ	207
Японія	170	ІТ	191
Франція	166	Промислове обладнання	167
Швейцарія	146	Автомобілебудування	165
Італія	114	Фарма, охорона здоров'я	159
Нідерланди	99	Їжа та напої	127
Фінляндія	92	Виробництво	114

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ

- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні

інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність

- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено

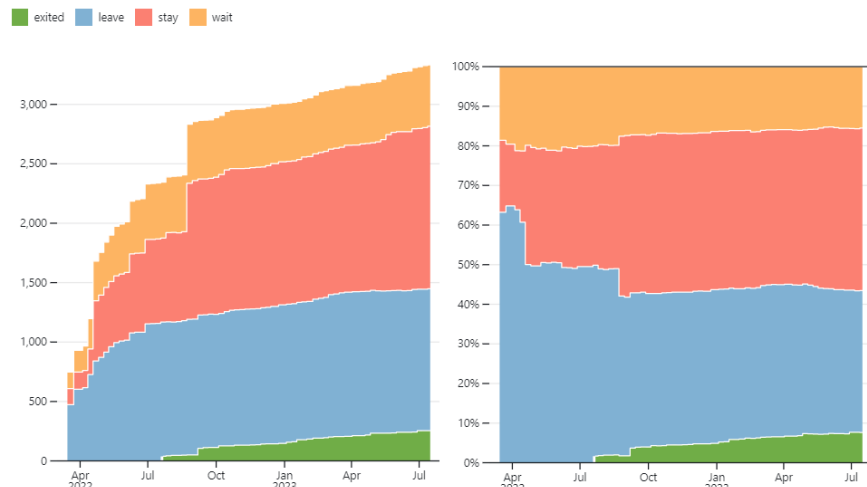
- KSE status "exited" або "вийшли" - Компанії, які продали свій бізнес/активи або свою частку бізнесу місцевому партнеру/розірвали стосунки та залишили ринок. Також цей статус присвоюється компаніям, які ліквідуються.

Наведена нижче таблиця базується на даних за 2021 рік, доступних для ~1 470 ТОП публічних компаній, що працюють / працювали в РФ²:

KSE Institute						
Статус, присвоєний KSE	К-ть компаній з виручкою в базі KSE	Кількість персоналу в РФ, 2021	Дохід в РФ, 2021, млн дол	Капітал в РФ, 2021, млн дол	Активи в РФ, 2021, млн дол	Податки в РФ, 2021, млн дол
вийшли	255	417 518	62 165	28 597	52 433	3 872
виходять , в т.ч.:	321	383 065	83 898	59 443	121 930	3 812
<i>намір про повний вихід</i>	137	290 862	55 348	23 286	25 111	3 062
<i>призупинення операцій</i>	184	92 203	28 550	36 158	96 819	749
вичікують	226	161 909	61 157	43 640	34 123	3 439
залишаються	665	465 561	98 130	42 857	80 843	14 081
Всього	1 467	1 428 053	305 350	174 537	289 329	25 204

Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини квітня 2022 р, то протягом останніх 10 місяців співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ (за рахунок додавання нових компаній в базу, 21 було додано в липні 2023). Тим не менше, **якщо оперувати загальними цифрами** в базі даних KSE, близько 35,8% компаній вже заявили про вихід з ринку РФ або призупинили свою діяльність, але 41,0% все ще залишаються присутніми в країні, 15,5% вичікують і лише 7,7% здійснили повний вихід³.

У той же час, з т.з. на економіку Росії, вплив лише 255 компаній, які повністю вийшли з країни, складно не дооцінити, оскільки в 2021 році в них працювало 29,2% персоналу, зайнятого в іноземних компаніях, а компаніям належало близько 18,1% активів, 16,4% капіталу інвестованого іноземними компаніями в країну, і в 2021 році вони генерували виручки на 62,2 млрд дол або 20,4% від всієї виручки і сплатили 3,9 млрд дол податків або 15,4% від загальної суми податків, сплачених компаніями, які спостерігалися. Дані по 1 470 ТОП компаній представлені в таблиці вище.

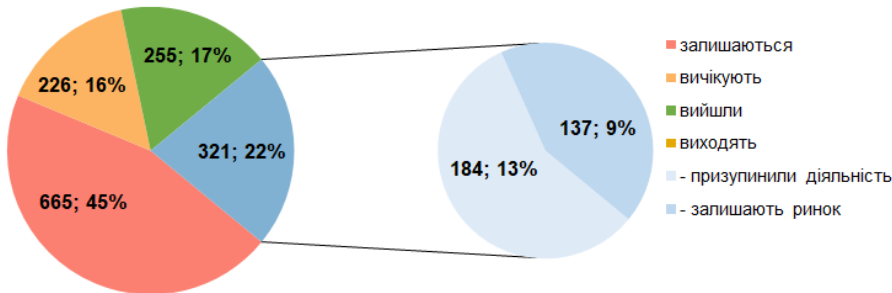

Щоб уникнути неправильного тлумачення цифр, ще раз наголошуємо, що в базі KSE Institute містяться фінансові дані приблизно 1470 унікальних груп іноземних компаній, які беруть участь у приблизно 1884 місцевих юридичних особах в Росії. А загальна кількість записів - вже більше 3333 і постійно зростає. Це означає, що найправильнішим способом порахувати реальний % різних статусів від загального числа буде взяти лише ті компанії, виручка та інші фінпоказники яких у нас зібрані в базі даних. Для решти компаній ми не змогли поки ідентифікувати компанії, представлені в Росії, доходи яких фізично отримані в країні. В основному, це іноземні компанії, які мають торгові відносини з Росією, або, наприклад, спортивні (84 записи) та інші асоціації та НУО (20 записів), туристичні та круїзні компанії (24 записи), ЗМІ (39 записів), Кіно (17 записів) та Розваги (24 записи) або компанії, які ніколи не мали навіть представництва в країні. На нашу думку, набагато точніше було б базувати розрахунки реальних виходів або % інших статусів у порівнянні з тими ~1470 унікальними іноземними компаніями, де ми змогли визначити доходи, отримані в Росії заснованими ними місцевими компаніями. Для отримання більш детальної інформації дивіться наступні діаграми:

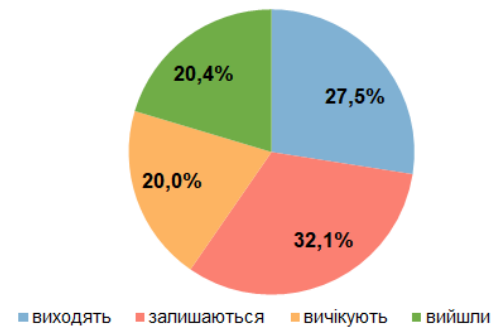
² Коли ми аналізуємо кількість локальних компаній в Росії, кількість персоналу та місцеві фінансові показники (наприклад, дохід, капітал, активи, сплачені податки) - KSE Institute використовує дані згідно з Російськими стандартами бухгалтерського обліку (або РСБУ) з офіційного реєстру [ЕГРЮЛЬ](#), усі кроки, як ми це робимо, детально пояснюються в [Методології, яку ми опублікували тут](#). Основне джерело для локальних фінпоказників - дані Федеральної податкової служби Росії. Останні доступні консолідовані дані для найбільших російських підрозділів кожної групи представлені відповідно до місцевих стандартів бухгалтерського обліку, за винятком внутрішньогрупових виключень та інших коригувань по МСФЗ або GAAP. Більше деталей [розміщено тут](#).

³ 24 липня 2022 року ми ввели новий статус «вийшли», який відображає дії компаній щодо завершення виходу з російського ринку. Статус ґрунтується на даних з ЕГРЮЛ Росії та додатковому аналізі, такому як оголошення компаній і публікації в ЗМІ про діяльність компанії. У той же час, діяльність компаній може бути складно відстежити, і їх можна пропустити в аналізі, особливо для компаній, які мало висвітлюються в ЗМІ. Закликаємо наших читачів повідомляти нам, якщо вони знайомі з діями компаній, які суперечать їхнім заявам про вихід, через [форму зворотного зв'язку](#) на сайті <https://leave-russia.org/>.

К-ть іноземних груп компаній з ідентифікованою в 2021 р. виручкою на території РФ

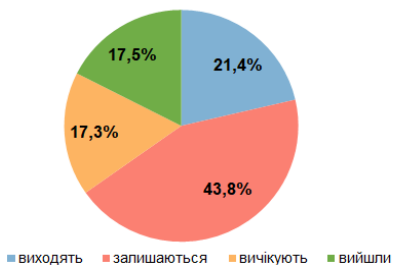
Частка доходу в 2021 році за статусами KSE для ~1470 компаній з фінпоказниками

Як видно на діаграмах вище на основі даних за 2021 рік, приблизно однаковий % **виходу** отримано на основі кількості компаній (17%) і частки вилученого в результаті їх виходу доходу (20%). У той же час зовсім інша картина для тих, хто ще **залишається** - 45% компаній представляють 32% доходу, а 16% **компаній, що вчичкують**, представляють 20% доходу, отриманого в Росії. Висновок може полягати в тому, що менші компанії з нижчими доходами вважають за краще залишатися, а ті, які мають більший дохід, більш охочі вчичкувати, обмежуючи свої інвестиції як виправдання (водночас вони продовжують заробляти та реінвестувати свій прибуток в Росії).

KSE Institute вже зібрав і проаналізував дані про дохід, капітал, активи та чистий прибуток (прибуток або збиток) у **2022 році** для ~1370 компаній (близько 100 компаній, дані яких у нас були зібрані раніше не надали свою звітність) і надає нижче детальний аналіз, більше деталей буде надано додатково, якщо ми отримаємо повну інформацію.

Частка доходу в 2022 році за статусами KSE для ~1370 компаній з фінпоказниками

Статус, присвоєний KSE	К-ть компаній з виручкою в базі KSE	Дохід в РФ, 2022, млн дол	Капітал в РФ, 2022, млн дол	Активи в РФ, 2022, млн дол	Прибуток/збиток в РФ, 2022, млн дол
вийшли	255	37 868	16 925	35 587	3 046
виходять, в т.ч.:	298	46 179	44 506	120 473	-47
намір про повний вихід	127	34 329	14 352	28 419	299
призупинення операцій	171	11 850	30 154	92 054	-346
вчичкують	204	37 295	16 962	32 673	1 448
залишаються	613	94 735	30 977	88 355	9 742
Всього	1 370	216 077	109 369	277 088	14 189

Як ви можете бачити з діаграм вище, компанії, які **повністю вийшли** з Росії, змогли отримати на 2,9% менше доходу в 2022 році (17,5% від загального обсягу), ніж у 2021 році (20,4% від загального обсягу, що зрозуміло, оскільки більшість із них залишили країну ще до кінця року). **Компанії, що виходять**, також отримали значно менше (-6,1%) доходів у 2022 році (21,4% від загального обсягу), ніж у 2021 році (27,5% від загального обсягу). Також група компаній зі статусом KSE «**виходять**» є єдиною, яка стала збитковою за чистим прибутком/збитком, отриманим у 2022 році. Водночас **компанії, що залишилися**, змогли отримати значно більшу (+11,7%) виручку в 2022 (43,8% від загального обсягу), ніж у 2021 році (32,1% від загального обсягу). Компанії зі статусом «**вчичкують**»⁴ отримали практично таку ж частку (-2,7%) доходу в 2022 році (17,3% від загального обсягу) проти 20,0% від загального обсягу в 2021 році. Отже, ключовий висновок полягає в тому, що гроші важливі для тих компаній, які все ще пов'язані з місцевим бізнесом у Росії.

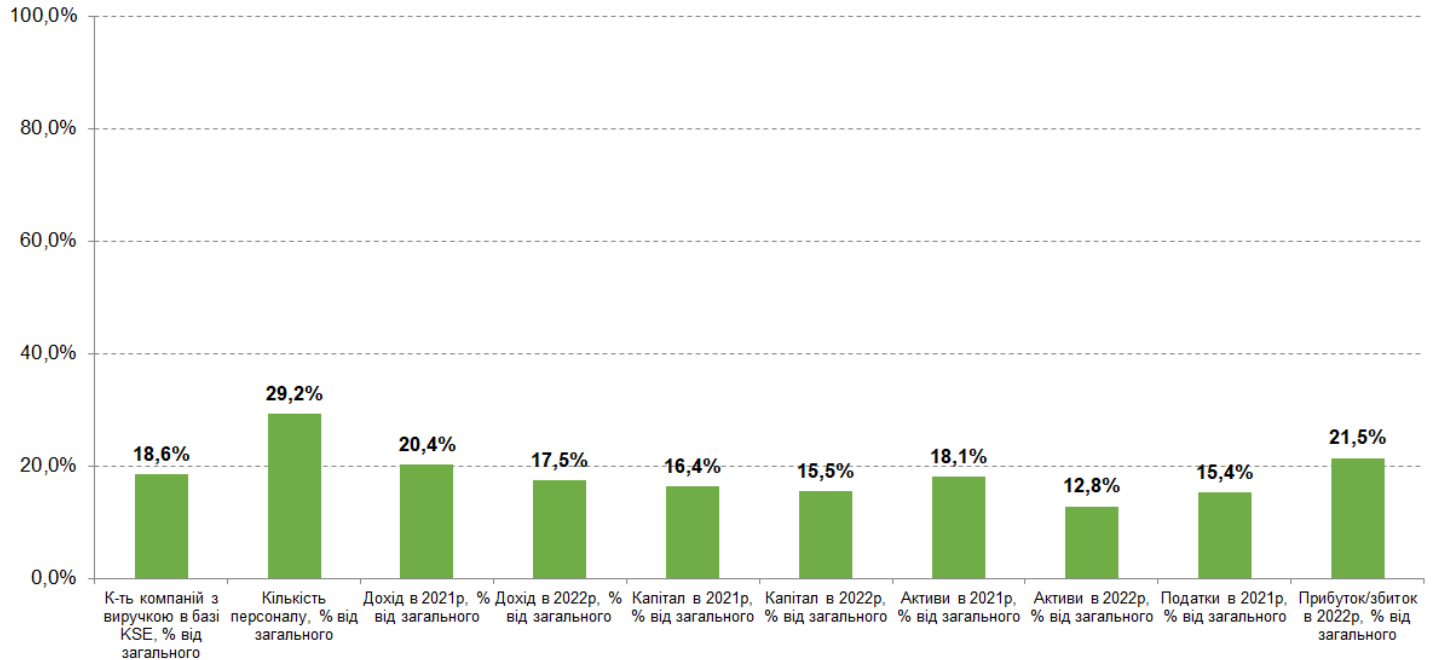
Підсумовуючи перші результати нових даних, отриманих за 2022 році та порівнюючи їх із 2021 роком, можна побачити позитивні тенденції щодо значного падіння доходів та капіталу. Лише активи майже не змінилися (277,1 млрд доларів США у 2022 році проти 289,3 млрд доларів США у 2021 році) і навіть, ймовірно, збільшаться, коли ми отримаємо решту звітів для приблизно 90-100 компаній (якщо компанії не вирішать не розголошувати їх). KSE Institute опублікував раніше масштабне дослідження «[Як змінилися доходи іноземного бізнесу в РФ в 2022 році і чому так багато компаній досі не йдуть](https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4453963)». Ознайомитися з англійською версією звіту можна за посиланням: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4453963.

⁴ Після майже 17 місяців війни розпочато Росією в Україні ми припускаємо, що часу було цілком достатньо, щоб прийняти рішення покинути країну-агресора для всіх міжнародних бізнесів. Тому для KSE Institute компанії відмічені статусами «залишаються» та «вчичкують» по суті нічим суттєво не відрізняються.

Поточний прогрес компаній, які повністю вийшли проти інших таких:

KSE Institute

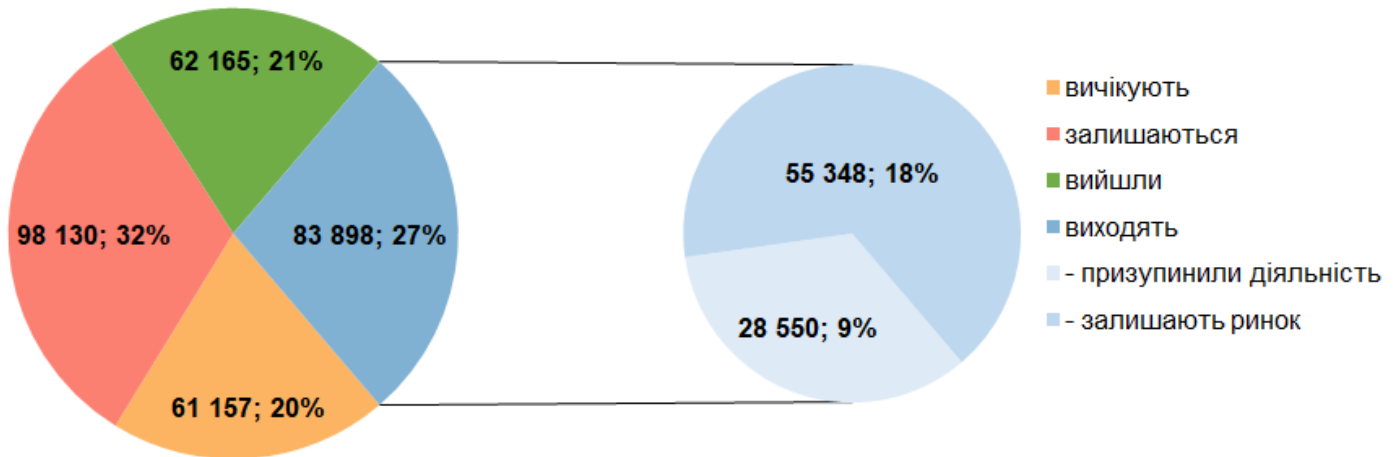
% компаній, які вийшли з Росії з продажем або ліквідацією та їх ключові статистичні дані

На діаграмі нижче показано частку тих що «вийшли» та інших статусів на основі розподілу доходу за 2021 рік. Варто зазначити, що коли ми аналізуємо статус «вийшли», варто також звертати увагу на підстатуси («призупинення діяльності» може розглядатися лише як тимчасова пауза в роботі, тоді як ті, що «залишають ринок» — це явна ознака наміру компанії повністю вийти з Росії).

KSE Institute

Частка доходу за статусами KSE для ~1470 компаній з фінпоказниками в 2021 році, USD млн

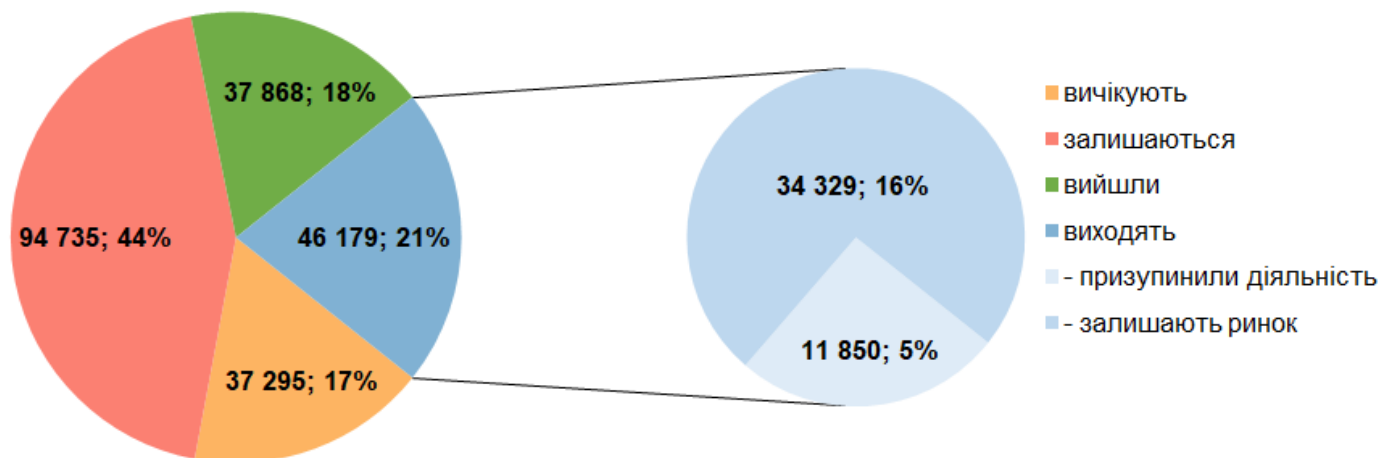

% тих, хто вийшов, становить 21% на основі розподілу доходу, тих, що виходять, становить 27% від загального доходу (з часткою 34% підстатусів таких, що призупинили діяльність та 66% тих, що залишають ринок), % компаній, що залишаються, становить 32% доходу та 20% компаній, які вчікують на базі виручки, отриманої в Росії в 2021 році.

Якщо ми подивимося на той самий графік за розподілом доходу за 2022 – картина буде зовсім іншою:

KSE Institute

Частка доходу за статусами KSE для ~1370 компаній з фінпоказниками в 2022 році, USD млн

% тих, хто вийшов, становить 18% на основі розподілу доходу, тих, що виходять, становить лише 21% від загального доходу (з часткою 26% підстатусів таких, що призупинили діяльність та 74% тих, що залишають ринок), % компаній, що залишаються, становить 44% доходу та 17% компаній, які вичікують на базі виручки, отриманої в Росії в 2022 році.

Ключовий висновок може бути наступним: на загальному фоні падіння доходів у 2022 році компанії, які прийняли рішення піти, заробили менше, ніж ті, хто залишився, і більше компаній перейшли з підстатусу «призупинили діяльність» до «залишають ринок», демонструючи посилене бажання розірвати відносини з Росією.

Більше інфографіки і аналітики у спеціальному розділі нашого сайту за посиланням <https://leave-russia.org/uk/bi-analytics>

Ключові оновлення з останніх російських новин:

На тлі масових антиросійських санкцій, ведених у зв'язку з вторгненням РФ в Україну, стало відомо про те російський бізнес отримав можливість купувати активи компаній, що йдуть, зі значною знижкою.

Як повідомляє ["Нова газета Європа"](#)⁵, після початку війни в Росії з'явилися понад 100 нових великих власників. Куплені - як правило, за безцінь - активи західних компаній вже принесли їм торік не менше 223 млрд рублів чистого прибутку.

Ще до нападу Росії на Україну західні компанії стали заявляти про відхід з російського ринку, але реально з нього пішли лише близько 10% іноземних брендів.

Майже половину загальної суми активів (1,6 трлн рублів) отримав найбагатший бізнесмен Росії Володимир Потанін. Він придбав бізнес французької Société Générale – Росбанк та дві страхові компанії.

Власника "Норнікеля" [називають](#) «покупцем року». 2022 року він також купив «Тінкофф банк». Ця угода також є наслідком війни — засновник банку Олег Тінков відкрито виступив проти російського вторгнення в Україну і розповів, що його змусили продати своє дітище з величезною знижкою. Також Потанін з іншими мільярдами [претендує](#) на покупку "Яндексу".

Друге місце з великим відставанням посідає покупець іншого банківського бізнесу Іван Тиришкін. Колишній керівник РТС та «СПБ біржі» купив банк Home Credit, мікрофінансову організацію, страхову компанію та колекторське агентство, які належали чеській PPF Group. Сума чистих активів її колишніх компаній становить 262 млрд. рублів.

Також до топ-10 входять покупці активів у сфері видобутку нафти, газу, золота, заводів та фінансових організацій автовиробників.

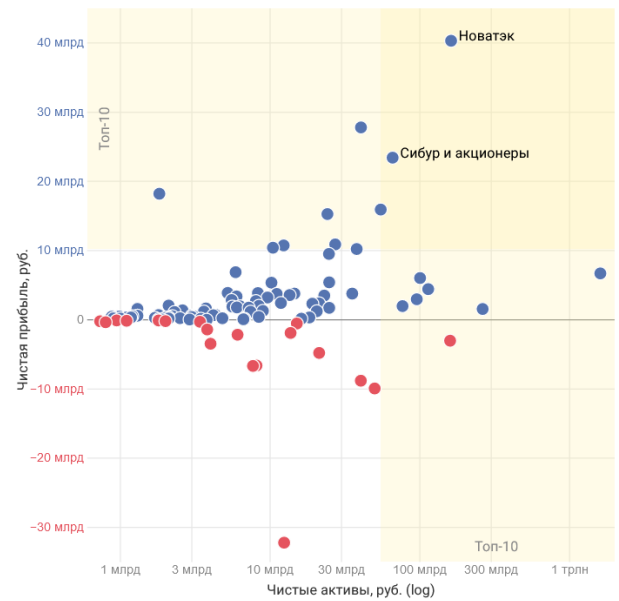
⁵ <https://novayagazeta.eu/articles/2023/07/12/matushka-neuzheli-my-eto-poglotim>

Топ-10 покупателей по объему купленных чистых активов иностранных компаний

1	Владимир Потанин Societe Generale	1,6 трлн Р
2	Иван Тырышкин Home Credit	262,7 млрд Р
3	Новатэк TotalEnergies, Shell	161,7 млрд Р
4	НАМИ Renault (Автоваз), Nissan	159,3 млрд Р
5	Игорь Ким CNH Industrial, Volkswagen (банк), ALD Automotive, HSBC	113,7 млрд Р
6	Владислав Свиблов Kinross Gold	100,4 млрд Р
7	Местный менеджмент Raven Russia	95,4 млрд Р
8	Автодилер «Автодом» Mercedes	76,6 млрд Р
9	Сибур и акционеры Technip Energies, Solvay	65,8 млрд Р
10	Лукойл Shell, Enel, AIG	54,8 млрд Р

Источник: СПАРК, открытые данные

Сколько денег принесли россиянам выкупленные иностранные компании в 2022 году

Источник: СПАРК, открытые данные

У топі-20 за активами є три покупці, чиї придбання у 2022 році стали збитковими. Так, державному НАМИ дісталася частка Renault в Автовазі і завод Nissan в Петербурзі. Угоди пройшли за символічною ціною 1 євро. Renault при цьому зберегла право на зворотний викуп упродовж шести років. Збитковий також завод, що простоє, Mercedes, який отримав дилер «Автодім».

У збитку після відходу американського акціонера і колишня мережа McDonald's (перейменована на «Смачно і крапка»). Її купили франчайзинговий партнер McDonald's у Сибіру Олександр Говор та Юрій Кушнер. Вони обидва — колишні власники «Южжубасуґля». Угода теж пройшла за символічною ціною, і McDonald's зберегла опціон на викуп. Американська компанія оцінила збиток від залишення Росії в 1,2 млрд доларів. Чисті активи її юрособи в Росії за підсумками 2022 оцінювалися в 41 млрд рублів.

Загалом серед учасників рейтингу у 14 за підсумками 2022 року придбання було збитковим.

Інший спосіб визначити головних бенефіціарів догляду за іноземцями — порахувати чистий прибуток від придбаних компаній. У сумі за всіма угодами цей показник 2022 року становив 223 млрд рублів. Прибуток більше 10 млрд рублів мають десять компаній, половина рейтингу - більше 1 млрд. Для підрахунку експерти видання "Нова газета Європа" віднімали частку прибутку, який покупці отримуватимуть відповідно до їх частки у статутному капіталі компанії.

Топ-10 покупців із чистого прибутку різко відрізняється від Топ-10 за чистими активами. В обох списках є лише власники «Новатека» та «Сібура». Найприбутковіші активи дісталися "Новатеку" - це частка французької TotalEnergies у проекті "Тернафтогаз", а також частка британської Shell в "Сахаліні-2". Сумарний чистий прибуток «Новатека» від цих проектів у 2022 році становив 40 млрд рублів.

Також, як повідомляли "Ведомости"⁶, російська влада сформувала 10 умов для виходу іноземців з російського бізнесу.

Для більш детальної інформації:
<https://www.vedomosti.ru/economics/articles/2023/07/14/985254-vlasti-sformirovali-10-uslovii>

Раніше міністр фінансів Силуанов заявив⁷ що «нові власники компаній, які вийшли з РФ, будуть зобов'язані розмістити на біржі 20% акцій». Детальніше:

<https://www.vedomosti.ru/business/news/2023/06/23/981909-vladeltsev-ushedshih-kompanii-obyazhut-razmeschat-aktsii>

⁶ <https://www.vedomosti.ru/economics/articles/2023/07/14/985254-vlasti-sformirovali-10-uslovii>

⁷ <https://www.vedomosti.ru/business/news/2023/06/23/981909-vladeltsev-ushedshih-kompanii-obyazhut-razmeschat-aktsii>

ФОКУС ТИЖНЯ: Російський фармацевтичний ринок в умовах західних санкцій

Розвиток фармацевтичного ринку є пріоритетним соціально-економічним завданням будь-якої країни, оскільки, по-перше, лікарські засоби впливають на здоров'я населення та якість трудових ресурсів, по-друге, фармацевтична галузь впливає на стан охорони здоров'я, освіти та інших сфер діяльності.

Ще до початку російсько-українського конфлікту у 2014 році багато західних фармацевтичних компаній вже давно були представлені на російському ринку, зокрема, вони проаналізували російський ринок, найняли відповідних маркетологів, завезли медичний товар та локалізували відповідне виробництво в Росії і навіть перенесли деякі власні технології.

У 2014 році після анексії Криму введені економічні санкції США та їх союзниками проти Росії торкнулися практично всіх сфер життєдіяльності, не винятком стала і медична галузь. Однак, незважаючи на відсутність прямої заборони на постачання лікарських препаратів та обладнання, можна простежити зниження обсягів постачання медикаментів із західних країн на російський ринок. Як контрдія, Урядом Росії було розроблено Державну стратегію розвитку фармацевтичної та медичної промисловості до 2020 року.

Як наслідок, з 2020 по 2022 рік спостерігається стійке зростання імпорту лікарських препаратів. Якщо у 2020 році в Росію було ввезено ліків на суму 10,6 млрд. доларів США, то у 2021 році – на 13,2 млрд. доларів США, а у 2022 році вже на 15,2 млрд. доларів США⁸.

В 2014 році західні країни не забороняли західним виробникам постачання медичного обладнання до Росії. Так, до 2022 року російський ринок медичного обладнання за обсягом споживання окремих видів медичних виробів можна було порівняти з ринком Німеччини, який є одним із найбільших у світі. Для низки зарубіжних виробників постачання на ринок Росії становили значну частку в обороті.

Після початку повномасштабної російсько-української війни у 2022 році західні санкції запустили процеси структурних змін у багатьох галузях російської промисловості.

З лютого 2022 року російська система охорони здоров'я, незважаючи на те, що санкції західних країн не торкнулися її безпосередньо, зіткнулося з низкою складнощів при закупівлі та постачанні необхідних матеріалів, препаратів та обладнання, оскільки, більшість медичної складової російського ринку представлена продукцією іноземних виробників. При цьому відбулися зростання цін на низку іноземних ліків, а то й зовсім припинення їх поставок, еміграція російських медичних фахівців та проблеми з імпортозаміщенням західного медичного обладнання та комплектуючих тощо.

З'явилися складнощі з логістикою, зріс час доставки ліків, а багато російських препаратів почали вироблятися з імпоротної сировини, що вже спровокувало зростання відповідних цін. Російські лікарі зіштовхнулися із призупиненням членства у міжнародних організаціях, з проблемами обміну досвідом, спілкування з іноземними фахівцями.

Ще одним викликом для російської медицини став наплив поранених російських військових до лікарень на території Росією та на окупованих Росією територіях.

Довідково: Росія бореться з кризою військово-медичного забезпечення після того, як протягом 17 місяців втрачала в середньому близько 400 осіб на день. Цілком імовірно, що до 50% російських бойових втрат можна було б запобігти, надавши належну першу медичну допомогу. Військові втрати Росії підірвали нормальне надання деяких російських цивільних медичних послуг, особливо в прикордонних регіонах поблизу України⁹.

Ще один момент досить сильно вдарив по клінічній медицині – це призупинення в Росії іноземних міжнародних клінічних досліджень. На цей час в Росії фактично закривається доступ до апробації, до дослідження нових молекул, нових препаратів, що в майбутньому може дуже позначитися на якості наданих медичних послуг. Російські виробники до війни – це близько 60% ліків, які були на російському фармацевтичному ринку. 80% активних медичних речовин в Росії іноземні та російські фармацевтичні компанії завозять їх з країн, які не є «дружніми» для Росії та після відповідного оформлення, пакетування в Росії ці ліки вважаються російськими. Також, 90% російських медичних фірм використовують західне обладнання, потребують західної підтримки хоча б для того, щоб правильно розкласти в упаковки дозований медикамент. Нині на цьому ринку відбуваються дуже серйозні зміни. Постачання з країн Західної Європи, США, Швейцарії замінюються поставками з Індії та Китаю. Але далеко не всі ліки можуть бути замінені російськими або імпортом з Китаю, Індії та Туреччини.

⁸ <https://fedpress.ru/news/77/economy/3243927>

⁹ <https://socportal.info/ua/news/britanskoiu-rozvidkoiu-nazvano-prichinu-visokoi-smertnosti-rosiiskikh-soldat-v-ukraini/>

Ще одним викликом для російського фармацевтичного ринку стало співвідношення купівлі/продажу російського рубля до долара США в 2022 році. Курс долара США впливає на ціну іноземних та російських препаратів, зокрема, на російські, оскільки субстанції, які використовують російські фармацевтичні компанії, закупаються здебільшого у Західній Європі.

Враховуючи це, російські фармацевтичні виробники шукають нові варіанти відповідних закупівель у Китаї, Індії, Туреччині та інших країнах. Чекаючи на перерозподіл ринку на користь вітчизняного сегменту їм не доводиться через логістичні проблеми. Основними постачальниками сировини для виготовлення медичних препаратів є Індія та Китай. Також, більшість медобладнання та комплектуючих – продукт європейських та американських компаній. Навіть без прямої заборони застосування цих технологій на території Росії волатильність курсу рубля призводитиме до подорожчання застосування цих технологій, і, як наслідок, медицина буде все менш доступна для пересічних громадян країни.

Санкційні заходи, пов'язані з військово-політичними подіями в Україні, безпосередньо не позначилися на лікарському забезпеченні російського населення, а мали непрямий характер. Основне завдання, яке довелося вирішувати учасникам російського ринку, було логістичне. На перший погляд, фармацевтична російська галузь не постраждала від західних санкцій – з російського ринку в 2022 році [заявили про вихід або призупинення діяльності лише 21 фармацевтична компанія](#), серед яких такі світові гіганти як американські компанії [Bristol Myers Squibb](#) та [Eli Lilly](#), японська компанія [Takeda](#), швейцарський [Sandoz](#) тощо. При цьому, принаймні 139 компаній продовжують працювати на російському ринку (дані Київської школи економіки станом на середину липня 2023 року). У 2022 році вони заробили, як мінімум, 14,3 млрд дол доходів (і він майже не змінився порівняно з 14,4 млрд долл у 2021 році). При цьому, низка іноземних фармвиробників докладають багато зусиль, щоб продовжити працювати з Росією.

Довідково: в Росії на цей час працюють п'ять світових фармацевтичних компаній, які не пішли звідти після початку широкомасштабного вторгнення Росії на територію України. Кожна із них за минулий рік сплатила до російського бюджету десятки мільйонів доларів США, зокрема, це компанія [Stada](#) (Німеччина), сума податків за 2022 рік – 53,6 млн. доларів США, це компанія [Servier](#) (Франція) сума податків за 2022 рік – 46,2 млн. доларів, це компанія [KRKA](#) (Словенія), сума податків за 2022 рік – 42 млн. доларів США, це компанія [Берлін-Хемі](#) (Німеччина)/[Menarini Group](#) (Італія), сума податків за 2022 рік – 36,9 млн. доларів США, це компанія [Гедеон-Ріхтер](#) (Угорщина), сума податків за 2022 рік – 32,6 млн. доларів США. Таким чином, загальна сума податків, сплачених Росії лише цими п'ятьма іноземними фармкомпаніями, склала минулого року понад 211 млн. доларів США¹⁰.

На фармацевтичну продукцію зараз припадає близько третини всього експорту Швейцарії до Росії. З моменту повномасштабного вторгнення РФ в Україну він зріс приблизно на 40% до двох мільярдів франків. У Швейцарії зареєстровано багато великих фармацевтичних компаній, зокрема [Novartis](#) і [Roche](#)¹¹.

Виручка ключового російського філіалу Групи [Novo Nordisk](#) – ТОВ "Ново Нордіск" у 2022 році склала 15,39 млрд. рублів, з яких чистий прибуток становив 690 млн. рублів, зокрема, зростання на 15% і 131%, порівняно з 2021 роком відповідно¹².

Враховуючи вищевикладене, варто зазначити наступне. За час війни та впровадження західних санкцій значно обмежити роботу на російському ринку зважилися лише деякі західні фармацевтичні компанії. При цьому, найчастіше у препаратів, яких втратили росіяни, знайшлися альтернативи. Проте реальною проблемою став обвал ринку клінічних досліджень. Через нього Росія ризикує зіткнутися із недопуском до країни нових ліків. Також протягом року помітно зросли ціни на препарати, вартість яких не регулює держава.

Довідково: за час війни, ціни на ліки в Росії, які не контролюються державою, зросли в середньому майже на 18%¹³.

Лікарням стало значно важче ремонтувати та закуповувати іноземне обладнання, так само як і купувати відповідні витратні матеріали, оскільки, у деяких випадках медичні вироби підпадають під санкції щодо заборони експорту продукції подвійного призначення та, насамперед, війна Росії проти України – це бомба уповільненої дії, яка закладена під російські лікарні, поліклініки, аптеки, під саме майбутнє Росії.

¹⁰ <https://daily.rbc.ua/ukr/show/ki-farmgiganti-prodovzhuyut-pratsyuvati-rf-1674642609.html>

¹¹ <https://www.eurointegration.com.ua/rus/news/2023/04/10/7159534/>

¹² <https://www.epravda.com.ua/rus/news/2023/05/23/700408/>

¹³

<https://meduza.io/feature/2023/02/27/podvodim-itogi-pervoogo-goda-sanktsiy-dlya-rossiyskogo-rynka-lekarstv-ponyatnoe-delo-hto-pechalnye-no-ne-katastr-oficheskie>

Що нового відбулось минулого місяця – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення двічі на місяць)¹⁴

01.07.2023

***Ariana Afghan Airlines** (Афганістан, Авіаперевезення) Статус за KSE - *залишаються*

Мінтранс РФ планує розширити авіасполучення з Афганістаном

<https://www.tourister.ru/world/asia/afghanistan/news/34134>

***Wimbledon** (Велика Британія, Спорт) Статус за KSE - *вичікують*

Вімблдон заборонив продавати свою продукцію в Росії та Білорусі в рамках постійного засудження війни в Україні.

<https://www.theguardian.com/sport/2023/jun/30/wimbledon-bans-its-merchandise-from-being-sold-in-russia-and-belarus>

***Cargill** (США, Сільське господарство) Статус за KSE - *виходять*

***Viterra** (Нідерланди, Сільське господарство) Статус за KSE - *виходять*

***Louis Dreyfus** (Франція, Сільське господарство) Статус за KSE - *виходять*

Світові зернотрейдери - Cargill, Viterra, Louis Dreyfus з 1 липня припинили експорт російського зерна і залишають Росію.

<https://www.interfax.ru/business/909692>

***Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC)** (Тайвань, IT) Статус за KSE - *виходять*

TSMC підтверджує злам даних постачальника після вимоги викупу російськомовною групою кіберзлочинців

<https://edition.cnn.com/2023/06/30/tech/tsmc-supplier-ransomware/index.html>

02.07.2023

***Shell** (Велика Британія, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *вийшли*

Shell продовжує торгувати російським газом, незважаючи на обіцянку припинити

<https://www.bbc.com/news/business-66021325>

***Georgian Airways** (Грузія, Авіаперевезення) Статус за KSE - *залишаються*

Зеленський запровадив санкції проти грузинської авіакомпанії Georgian Airways

<https://www.kommersant.ru/doc/6081928>

Грузинська авіакомпанія Georgian Airways, яка входить до санкційних списків України, збільшила кількість рейсів до Москви

<https://www.epravda.com.ua/news/2023/07/3/701813/>

03.07.2023

***Hitec USA Group** (США, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

***Adesto Technologies** (США, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

***International Rectifier** (США, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

***MinMax Technology** (тайвань, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

***Tallysman** (Канада, IT) Статус за KSE - *виходять*

***Micron** (США, IT) Статус за KSE - *вичікують*

***ON Semiconductor** (США, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

***STMicroelectronics** (Швейцарія, IT) Статус за KSE - *залишаються*

***Murata Manufacturing** (Японія, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

***Texas Instruments** (США, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

***Maxim Integrated** (США, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

***Microchip Technology** (США, IT) Статус за KSE - *виходять*

***Marvell** (США, Технології) Статус за KSE - *виходять*

***Analog Devices** (США, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

NXP Semiconductors (Нідерланди, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

Hemisphere GNSS, Inc. (США, Оборона) Статус за KSE - *залишаються*

Companies whose components have been found inside the Shahed-136

<https://stories.iphonline.org/terror-in-the-details/index.html>

***Unilever** (Велика Британія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *залишаються*

НАЗК внесло Unilever до списку «Міжнародних спонсорів війни»

<https://nazk.gov.ua/uk/novyny/pro-nazk/nazk-vneslo-do-pereliku-mizhnarodnyh-sponsoriv-viiny-vyrobnyka-domestos-lipton-axe-ta-dove/>

<https://sanctions.nazk.gov.ua/en/boycott/1008/>

<https://finclub.net/ua/news/nazk-vyznalo-brytansku-unilever-mizhnarodnym-sponsoriv-viiny.html>

***SAP** (Німеччина, IT) Статус за KSE - *вичікують*

Після нетривалого використання SAP аеропорт Пулково переходить на систему ERP 1C, яка раніше його не влаштовувала

[https://www.tadviser.ru/index.php/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82:%D0%92%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D1%83%D1%88%D0%BD%D1%8B%D0%B5_%D0%92%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B0_%D0%A1%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B9_%D0%A1%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%86%D1%8B_\(%D0%BC%D0%B8%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F_%D1%81_SAP_S4/HANA_%D0%BD%D0%B0_1%D0%A1\)](https://www.tadviser.ru/index.php/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82:%D0%92%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D1%83%D1%88%D0%BD%D1%8B%D0%B5_%D0%92%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B0_%D0%A1%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B9_%D0%A1%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%86%D1%8B_(%D0%BC%D0%B8%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F_%D1%81_SAP_S4/HANA_%D0%BD%D0%B0_1%D0%A1))

***Indian Oil Corporation** (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

***Reliance** (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

¹⁴ На сайті проекту <https://leave-russia.org/> є розділ "Новини компаній", слідкуйте за щоденними оновленнями прямо на сайті

Поставки російської нафти до Індії вже десять місяців поспіль б'ють рекорди

<https://www.kommersant.ru/doc/6082340>

04.07.2023

***Adidas** (Німеччина, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *вичікують*

***Puma** (Німеччина, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *вичікують*

Adidas і Puma експортують в Росію

<https://squeezingputin.com/support.html#Dassler21Jun23>

***Halewood** (Велика Британія, Алкоголь та тютюн) Статус за KSE - *залишаються*

Власники прав на назву горілки судяться з британським виробником

<https://www.kommersant.ru/doc/6082828>

***Mondelez** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

Експорт какао-продуктів в Росію

<https://squeezingputin.com/support.html#Cocoa23Jun23>

***Bharat Petroleum** (BPCL) (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

***Hindustan Petroleum** (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

***Nayara** (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

***Chennai Petroleum Corp Ltd** (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

***Mangalore Refinery and Petrochemicals Limited** (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

***HPCL-Mittal Pipelines Limited** (Індія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *залишаються*

Індійські імпортери сирої нафти з Росії

<https://squeezingputin.com/support.html#Cocoa23Jun23>

***Hugo Boss** (Німеччина, Розкіш) Статус за KSE - *залишаються*

Берлін: протести проти бізнесу Hugo Boss у Росії

<https://app.handelsblatt.com/video/politik/ukraine-krieg-berlin-proteste-gegen-russland-geschaeft-von-hugo-boss/29235294.html>

<https://www.sueddeutsche.de/panorama/pro-ukrainische-demonstration-vor-berliner-hugo-boss-filiale-1.5987450>

<https://www.stern.de/panorama/video-pro-ukrainische-demonstration-vor-berliner-hugo-boss-filiale-33611382.html>

***Eurasia Mining** (Велика Британія, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *залишаються*

Річні результати Eurasia Mining позначені російською невизначеністю

<https://www.proactiveinvestors.com/companies/news/1019569/eurasia-mining-s-annual-results-marked-by-russian-uncertainty-1019569.html>

05.07.2023

***Apple** (США, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

Експорт iPhone в Росію та Казахстан

<https://squeezingputin.com/support.html#Applephones4Jul23>

Міністерство промисловості і торгівлі заборонило співробітникам використовувати iPhone

<https://www.vedomosti.ru/technology/articles/2023/07/04/983777-minpromtorg-zapretil-sotrudnikam-polzovatsya-iphone>

***Deutsche Bank** (Німеччина, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

***Commerzbank** (Німеччина, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

"Русхімальянсі" пред'явили позови до Deutsche Bank і Commerzbank на 31 мільярд рублів

<https://www.forbes.ru/biznes/492220-rushimal-ans-podal-iski-na-31-mlrd-rublej-k-deutsche-bank-i-commerzbank>

***Bacardi** (Велика Британія, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *вичікують*

Bacardi порушує свою обіцянку припинити торгівлю з Росією, бачить прибуток утрічі

<https://en.thebell.io/bacardi-breaks-its-promise-to-end-trade-with-russia-sees-profits-triple/>

***Unilever** (Велика Британія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *залишаються*

Unilever: виробник Cornetto захищає рішення залишитися в Росії

<https://www.bbc.com/news/business-66101852>

***Chery Automobile** (Китай, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*

Бренд Jetour представив стратегію розвитку на російському ринку і нові моделі

<https://www.kommersant.ru/doc/6083228?erid=4CQwVszH9pUjKstZPpC>

06.07.2023

***Nokian Tyres** (Фінляндія, Автомобілебудування) Статус за KSE - *вийшли*

Війна в Україні назавжди змінила цю компанію

<https://www.nytimes.com/2023/07/05/business/economy/nokian-tyres-finland-romania.html>

***Raiffeisen** (Австрія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Raiffeisen відкладає вихід з Росії, оскільки Австрія захищає відносини

<https://www.reuters.com/business/finance/raiffeisen-delays-quitting-russia-austria-defends-ties-sources-2023-07-06/>

07.07.2023

***TMP Metals Group** (США, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *залишаються*

Російська гірничо-металургійна компанія з виробництва нікелю та паладію «Норнікель» передала свою ексклюзивну

дистрибуторську компанію з нікелю, металів платинової групи та кобальту в Північній і Південній Америці компанії TMP Metals Group шляхом угоди, пов'язаної з готівкою.

<https://www.mining-technology.com/news/nornickel-metals-distributor-tmp/>

<https://www.kommersant.ru/doc/6084918>

***Regus** (Люксембург, Готелі та Нерухомість) Статус за KSE - *виходять*

Один із засновників російського ринку коворкінгів бельгійський Regus закриває свій перший майданчик в РФ біля будівлі МЗС, який розвивав понад 20 років.

<https://www.kommersant.ru/doc/6084892>

***Mars** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

Прокуратура Московської області розслідує компанію Mars через можливе фінансування ЗСУ

<https://russian.rt.com/russia/news/1171401-prokuratura-proverka-mars-finansirovanie-vsu>

***Mondelez** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

***Pepsi** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

***Mars** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

PepsiCo, Mars бачать бізнес-бум у Росії після того, як залишилися позаду

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-07-07/pepsico-mars-see-business-boom-in-russia-after-staying-behind>

08.07.2023

***Olympic Council of Asia** (Кувейт, Асоціації, НУО) Статус за KSE - *вичікують*

Китай не дозволив спортсменам виступати під російським прапором

<https://www.insidethegames.biz/articles/1138715/russia-belarus-asian-games-hangzhou-2022>

https://t.me/moscowtimes_ru/14155

09.07.2023

***OMV** (Австрія, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *залишаються*

Австрійська OMV продовжить імпорт російського газу, каже керівник

<https://www.ft.com/content/304034be-9cd5-406d-b668-894c4eac5a76>

***Ehrmann** (Німеччина, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

Великий молочний Еггманн як ніколи активний у Росії після загарбницької війни – і зникає, коли справа доходить до війни Путіна.

<https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/unternehmen/ehrmann-und-das-grosse-schweigen-im-ukraine-krieg-russland-geschaefte-19015485.html>

10.07.2023

***Danone** (Франція, Товари широкого вжитку) Статус за KSE - *залишаються*

У Росії компанія Danone перейменувала Активію в Актібіо.

<https://www.vedomosti.ru/business/news/2023/07/10/984565-danone-pereimenovala-aktivia-aktibio>

11.07.2023

***SK Enmove** (Південна Корея, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *залишаються*

***GS Caltex** (Південна Корея, Енергетика, нафта і газ) Статус за KSE - *залишаються*

Згідно з даними про російський імпорт, основними бенефіціарами були дві компанії з Південної Кореї: SK Enmove і GS Caltex, спільне підприємство південнокорейської GS Group і американського енергетичного гіганта Chevron.

<https://www.ft.com/content/50558284-7a62-40ed-8332-4c74454313a8>

***International Olympic Committee (IOC)** (Швейцарія, Спорт) Статус за KSE - *залишаються*

МОК посилається на підтримку дозволу росіянам брати участь в Олімпійських іграх

<https://www.adirondackdailyenterprise.com/sports/2023/07/ioc-cites-support-to-let-russians-compete-in-olympics/>

<https://olympics.com/ioc/news/q-a-on-solidarity-with-ukraine-sanctions-against-russia-and-belarus-and-the-status-of-athletes-from-these-countries>

***Deutsche Bank** (Німеччина, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

Підрозділ "Газпрому" вимагає звернення стягнення на бізнес Deutsche Bank в Росії

<https://www.reuters.com/business/finance/gazprom-arm-seeks-foreclosure-deutsche-bank-russia-businesses-court-document-2023-07-10/>

***London Stock Exchange Group** (Велика Британія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходять*

ПАТ «Полюс» планує витратити 579 мільярдів рублів (6,32 мільярда доларів) на викуп акцій, оскільки найбільший російський золотодобувник готується вийти з біржі Лондонської фондової біржі.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-07-10/russian-gold-miner-starts-6-3-billion-buyback-amid-lse-exit>

***Grupa Azoty** (Польща, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *виходять*

Польща позбавила російського бізнесмена Кантору частки в Grupa Azoty

<https://www.rbc.ru/business/11/07/2023/64ad52529a7947ee351eff80>

12.07.2023

***General Electric Healthcare** (США, Фармацевтика і здоров'я) Статус за KSE - *залишаються*

***Canon Medical Systems** (Японія, Фармацевтика і здоров'я) Статус за KSE - *вичікують*

***Siemens Healthineers** (Німеччина, Фармацевтика і здоров'я) Статус за KSE - *вичікують*

***Philips** (Нідерланди, Електроніка) Статус за KSE - *вичікують*

Американські фірми витісняють європейців і японців з російського ринку

<http://eu-chronicle.eu/2023/06/us-under-friendly-fire/>

***Mondi Group** (Велика Британія, Товари широкого вжитку) Статус за KSE - *виходять*

Mondi завершила продаж Gotek Group трьох своїх російських підприємств з переробки упаковки, отримавши чистий дохід у розмірі 30,4 млн євро.

<https://www.packagingnews.co.uk/news/materials/paper/mondi-completes-sale-of-three-russian-converting-operations-11-07-2023>

***Chery Automobile** (Китай, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*

***Geely** (Китай, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*

***Great Wall Motor Co.** (Китай, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*

Китай експортує в Росію набагато більше автомобілів, ніж куди-небудь ще

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-07-11/china-exports-far-more-vehicles-to-russia-than-anywhere-else?srd=premium-middle-east>

***Jägermeister** (Німеччина, Алкоголь і тютюн) Статус за KSE - *виходять*

Міністерство промисловості і торгівлі вирішило виключити Jägermeister з паралельного імпорту

<https://www.kommersant.ru/doc/6097698>

***Bank of China** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

***China Construction Bank** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

***Agricultural Bank of China** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

***Industrial and Commercial Bank of China** (Китай, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *залишаються*

Китайські «дочки» в Росії під час кризи різко збільшили банківське кредитування. Їх частка на цьому ринку зросла майже в п'ять разів

https://www.rbc.ru/finances/12/07/2023/64ac27439a79474aac9377af?from=from_main_1

13.07.2023

***Hilding Anders AB** (Швеція, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *залишаються*

KKR передасть шведську матрацну компанію кредиторам у процесі реструктуризації

<https://www.bnnbloomberg.ca/kkr-to-hand-over-swedish-mattress-firm-to-creditors-in-restructuring-1.1934204>

***Embracer Group** (Швеція, Ігри) Статус за KSE - *залишаються*

Шведський ігровий гігант Embracer залишається в Росії - сотні мільйонів оборотів

<https://sverigesradio.se/artikel/svenska-speljatten-embracer-kvar-i-ryssland-hundratals-miljoner-i-omsattning>

***Mars** (США, Їжа та напої) Статус за KSE - *залишаються*

Компанія змінила керівника кондитерської галузі в Росії

<https://www.kommersant.ru/doc/6097854>

***Euroclear** (Бельгія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Російський «Магніт» поширює пропозицію про зворотний викуп акцій, які перебувають у власності Euroclear

<https://www.esmmagazine.com/retail/russias-magnit-extends-buyback-offer-to-shares-held-through-euroclear-245013>

***Lego** (Данія, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходять*

Конструктори Lego скоро можуть знову з'явитися на прилавках російських магазинів. Данська компанія має намір відновити роботу і не закриває російський офіс

<https://ruposters.ru/news/13-07-2023/planiruet-vernutsya-rossiyu>

<https://t.me/bazabazon/19505>

***Apple** (США, Електроніка) Статус за KSE - *виходять*

Мінцифри заборонити співробітникам використовувати iPhone для службової переписки

<https://www.kommersant.ru/doc/6098333>

14.07.2023

***Fortum** (Фінляндія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходять*

Фінська Fortum подає позов через втрату контролю над активами в РФ

<http://www.fortum.com/media/2023/07/fortum-has-sent-notices-dispute-russian-federation-due-violations-international-investment-treaty-protection>

<https://www.kommersant.ru/doc/6098510>; <https://www.kommersant.ru/doc/6098501>

***Softline International** (Велика Британія, ІТ) Статус за KSE - *вичікують*

ГК Softline закрила угоду щодо придбання 50,1% частки в компанії-гравцеві ринку інформаційних технологій Росії та СНД ДК «Борлас».

<https://www.tadviser.ru/a/23524>

***ISUZU** (Японія, Автомобілебудування) Статус за KSE - *виходять*

Isuzu Motors виходить з Росії, оскільки війна в Україні призупиняє виробництво

<https://english.kyodonews.net/news/2023/07/52b43c566e44-isuzu-motors-pulls-out-of-russia-as-war-in-ukraine-halts-production.html>

***Група Azoty** (Польща, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *виходять*

Російський виробник добрив «Акрон» заявив у четвер, 13 липня 2023 року, що оскаржить рішення Польщі отримати контроль над його акціями в польській хімічній компанії Група Azoty.

<https://www.nasdaq.com/articles/russian-fertiliser-maker-acron-to-challenge-polish-freeze-on-stake-in-chemicals-firm-azoty>

Нещодавно ми зробили багато значних покращень у нашому [Телеграм-боті](#) з удосконаленням його інтерфейсу, додаванням загальної статистики та відображенням останніх статусів KSE компаній, взятих із публічної бази даних KSE.

Команда KSE team має знову неймовірні новини по проекту! Ми не стоїмо на місці і крім підтримки і розвитку нашої бази даних, яка наразі містить найповнішу у світі інформації щодо діяльності світових корпорацій на ринку РФ, ми розвиваємо і наші технічні продукти. Ми розробили сканер штрих-кодів, який доступний за посиланням <https://leaverussia.kse.ua/> чи в нашому телеграм-боті https://t.me/exit_ru_bot! Щоб скористатися сканером, Вам треба мати будь-який мобільний телефон, відсканувати камерою штрих-код товару в магазині (чи в будь-якому іншому місці), і Ви побачите інформацію про його виробника і чи здійснює він також діяльність на території Росії.

Також, завдяки використанню ChatGPT, для більшості компаній сектору споживчого ми створили найповніший перелік із 4500+ основних брендів і торгових марок, тому пошук став ще зручніше і краще. Крім того, сканер можна зберегти як звичайну аппку на екрані смартфона, а також доступні версії, як англійською, так і українською мовами.

У липні KSE Institute спільно з партнерами по коаліції B4Ukraine опублікували нове дослідження під назвою “The Business of Staying: a closer look at multinational revenues and taxes in Russia in 2022”, скачати повний текст англійською мовою можна за наступними посиланнями: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/07/The-Business-of-Staying-1.pdf> та <https://b4ukraine.org/pdf/BusinessOfStaying.pdf>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі:

[Сканер штрих-кодів від KSE \(лише для мобільних пристроїв\)](#)

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[ВІ аналітика @ Leave-russia.org](#)

[Новини компаній @ Leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[LinkedIn проекту leave-russia.org](#)

[YouTube проекту leave-russia.org](#)

[Підтримати проект через Patreon](#)